

Sygnifikator usposobienia

Analiza technik angielskich astrologów okresu renesansu i ich praktyczne zastosowanie

autor: Kuba Ruszkowski

tłumaczenie tekstów źródłowych: Kuba Ruszkowski, Magdalena Krukowska

<http://podniebosklonem.wordpress.com/>

1. ANALIZA CHARAKTERU W ASTROLOGII TRADYCYJNEJ

Wbrew obiegowej opinii współczesna astrologia humanistyczna nie ma monopolu na możliwość analizy psychiki i zachowania właściciela horoskopu. Już Ptolemeusz (II wiek n.e.) w czternastym rozdziale księgi trzeciej („O cechach duszy”) przedstawił metodę określania charakteru właściciela horoskopu na podstawie położenia zodiakalnego i horoskopowego odpowiednich sygnifikatorów: Merkurego, Księżycy i planety sprawującej nad nimi władztwo.

Znaczenie tych trzech planet w analizie charakteru właściciela horoskopu było uznawane także przez późniejszych astrologów. Włoski astrolog Guido Bonatti (XIII wiek n.e.) w swoim „Liber Astronomiae”, najobszerniejszym podręczniku astrologicznym okresu średniowiecza, kontynuuje myśl ptolemejską, gdzie podstawą analizy jest odnalezienie i interpretacja znaczenia almutenu Merkurego i Księżycy, tutaj zwanego sygnifikatorem cech duszy.

W astrologii hellenistycznej, a później – w znacznie bardziej rozwiniętej formie – w astrologii średniowiecznej w analizie usposobienia właściciela horoskopu uwzględniano liczne punkty arabskie. Niestety, sposób ich interpretacji zwykle nie był uwzględniany w stosownych rozdziałach traktatów o astrologii urodzeniowej. Zdawkowe opisy znajdują się w osobnych zapisach poświęconych wyłącznie punktom arabskim, co utrudnia współczesnemu czytelnikowi stworzenie syntetycznej analizy horoskopu w duchu astrologii średniowiecznej. Renesansowi astrologowie całkowicie zrezygnowali z używania punktów arabskich. Umniejszona została również rola Merkurego i Księżycy.

Tradycja astrologiczna poprzedzająca „Astrologię chrześcijańską” Lilly’ego znała pojęcie prajakości (planetom i znakom przypisywano *ciepło* lub *zimno* oraz *wilgoć* lub *suchość*), jednak swego rodzaju *temperament* określony na podstawie horoskopu dotyczył jedynie budowy i funkcjonowania ciała. W renesansie rozbudowano metodologię obliczania temperamentu, a wnioski płynące z obliczeń używano dodatkowo w lepszym zrozumieniu postępowania właściciela horoskopu.

Renesansowi astrologowie rozwinęli nie tylko schematy obliczania temperamentu, lecz także metody służące do odkrycia w horoskopie planety odpowiedzialnej za zachowanie i usposobienie właściciela horoskopu – w niniejszym artykule zwanej sygnifikatorem usposobienia (ang. *Significator of Manners*).

2. PRZEGLĄD TECHNIK

W artykule uwzględniono pięć angielskich podręczników astrologii urodzeniowej pochodzących z XVII wieku. Podstawowym tekstem tego okresu jest „Astrologia chrześcijańska” (1644) Williama Lilly’ego. Był

to pierwszy kompletny podręcznik astrologiczny napisany nie po łacinie a w języku angielskim, co umożliwiło popularyzację astrologii poza kręgami uniwersyteckimi. John Gadbury, autor kolejnego obszernego traktatu astrologicznego po angielsku, pt. „The Doctrine of Nativities and the Doctrine of Horary Questions” (1658), początkowo utrzymywał przyjacielskie stosunki z W. Lillym, później jednak był jego zażartym wrogiem, m.in. z powodu odmiennych sympatii politycznych. Jednak to nie jego relacje z ówczesnymi astrologami, a dorobek astrologiczny zasługuje w tym miejscu na szczególną uwagę. Tak jak Lilly zapisał się w historii jako wielki praktyk astrologii horarnej, tak Gadbury powinien kojarzyć się z astrologią urodzeniową za sprawą „Collection of Nativities” (1661) – zbioru 150 horoskopów opatrzonych analizą i interpretacjami. Gadbury w tym dziele przytaczał także interpretacje omawianych horoskopów poczynione przez innych astrologów i merytorycznie z nimi polemizował lub potwierdzał ich słuszność. Postać ta wzbudzała i nadal wzbudza liczne kontrowersje. Peter Stockinger i Sue Ward, autorzy „William Lilly: The last magician” (2014) nie szczędzą temu astrologowi słów krytyki. Chronologicznie kolejnym traktatem astrologicznym jest „Clavis Astrologiae Elimata” (1676). Książka została napisana przez bliskiego przyjaciela Williama Lilly’ego, Henry’ego Coleya. To za sprawą tego dzieła Lilly zrezygnował z kolejnych wydań poszerzających „Astrologię chrześcijańską”, ponieważ uznał, jak napisał we wstępie do pracy Coleya, że zaoszczędził mu wiele pracy, a dał światu najbardziej kompletne dzieło astrologiczne. „Mikropanastron” Partridge’a to, na tle dotąd wymienionych podręczników, dzieło stosunkowo krótkie, upraszczające wiele zagadnień, napisane nietrudnym językiem. Kolejne publikacje tego autora nie były pisane już w duchu astrologii tradycyjnej. W artykule uwzględnione zostało także „Country Astrology” (1650) Johna Poole’a. Tekst ten prezentuje techniki interpretacji horoskopu znacznie odmiennie od tych, które można poznać czytając pozostałe angielskie traktaty z XVII wieku. Poole był bliższy w swojej metodologii do astrologii średniowiecznej.

Bibliografia

William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn, 1644. *Of the Manners of the Native or Child*, s. 534-539

William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn, 1644. *Of quality of Manners which may in kind be discerned from every Planet*, s. 539-543

John Partridge: *Mikropanastron, or, An astrological vade mecum briefly teaching the whole art of astrology (...)*. Londyn, 1692. *Of the Manners and Behaviour of the Native*, s. 88-91

John Partridge: *Mikropanastron, or, An astrological vade mecum briefly teaching the whole art of astrology (...)*. Londyn, 1692. *Of the Manners and Disposition of the Planets, when they are Fortunate and Unfortunate*, s. 92-96

John Gadbury: *The Doctrine of Nativites and Horary QUestions*. Londyn, 1658. *Some choice and excellent Aphorisms, chiefly to be observed in the Manners or Conditions of the Native*, s. 94-97

John Poole: *Country Astrology in three books (...)*. Londyn, 1650. *Of the understanding and manners of a man*, s. 24-28

Henry Coley: *Clavis Astrologiae Elimata: OR A KEY to the whole ART OF ASTROLOGY*. Londyn, 1676. *Of the Manners of the Native*, s. 535-536

2.1 WYZNACZANIE SYGNIFIKATORA USPOSOBIENIA

Autorzy okresu renesansu nie byli zgodni co do metody wyznaczania sygnifikatora usposobienia. Najpełniejszą i najbardziej jasną metodę przedstawił William Lilly, dlatego to jego technika zostanie przedstawiona jako bazowa, natomiast jej modyfikacje zostaną uwzględnione w dalszej części niniejszego podrozdziału.

Planetę będącą sygnifikatorem usposobienia można znaleźć, podążając za wskazówkami W. Lilly'ego:

1. Planeta w I domu (zarówno w znaku wschodzącym i znaku włączonym do I domu).
2. Planeta w złączeniu z Księżycem lub Merkurem.
3. Władca ascendentu, o ile aspektowany jest przez swojego dyspozytora.
4. Planeta w ścisłym (partil) aspekcie do Księżyca lub Merkurego.
5. Planeta mająca najwięcej godności w stopniach Księżyca i Merkurego.

Przyjrzyjmy się bardziej szczegółowo kolejnym warunkom, które musi spełniać planeta, by zostać sygnifikatorem usposobienia.

1. Planeta w I domu (zarówno w znaku wschodzącym i znaku włączonym do I domu).

Podobnie jak w astrologii współczesnej, również w astrologii tradycyjnej to, jak prezentujemy się na zewnątrz, jest zależne od zawartości pierwszego domu. Sygnifikatorami usposobienia są wszystkie planety znajdujące się w pierwszym domu, zarówno w znaku wschodzącym i znaku przechwyconym do pierwszego domu. John Partridge przypomina w tym miejscu regułę, w myśl której planety leżące do pięciu stopni powyżej ascendentu należą już do pierwszego domu, natomiast planety w obrębie pięciu stopni przed wierzchołkiem drugiego domu – należą do domu drugiego¹.

Planeta poprzez obecność w pierwszym domu staje się głównym sygnifikatorem usposobienia, jednak w trakcie analizy należy wziąć pod uwagę także jej dyspozytora (władcę znaku w którym się znajduje) lub, jak chce John Gadbury, planetę mającą najwięcej godności w znaku wschodzącym (prawdopodobnie: almuten ascendentu).

Jeżeli w pierwszym domu znajduje się wiele planet, wszystkie one są sygnifikatorami usposobienia. Najważniejszą z nich będzie najsilniejsza (esencjonalnie) planeta, a zmiany usposobienia w trakcie życia mogą być przewidziane poprzez analizę dyrekcji prymarnych Księżyca. Zdaniem Lilly'ego, gdy Luna będzie w termach określonej planety lub odbierze jej aspekt, zachowania przypisanego tej planecie można spodziewać się po właścicielu horoskopu w danym okresie jego życia. Gadbury uwzględni dodatkowo dyrekcje prymarne ascendentu.

Jeżeli w pierwszym domu nie ma żadnej planety, sygnifikatorem usposobienia będzie...

2. Planeta w złączeniu z Księżycem lub Merkurem.

¹ John Partridge, *Mikropanastron, or, An astrological vade mecum briefly teaching the whole art of astrology (...)*, Londyn 1692, s. 89.

Złączenie oznacza koniunkcję. Lilly² i Partridge³ po oświadczeniu, że Merkury daje usposobienie zgodne z naturą planety, z którą tworzy koniunkcję, przypominają, że północny węzeł księżycowy ma naturę Jowisza, a południowy węzeł księżycowy – Saturna i Marsa. Nie zachowały się jednak żadne analizy, w których któryś z węzłów pełniłby rolę sygnifikatora usposobienia.

Jeżeli w pierwszym domu nie ma żadnej planety oraz żadna planeta nie tworzy koniunkcji z Księżycem ani Merkurem, sygnifikatorem usposobienia będzie...

3. Władca ascendentu, o ile aspektowany jest przez swojego dyspozytora.

Jeżeli jednak dyspozytor władcy ascendentu nie aspektuje go żadnym z aspektów ptolemejskich (koniunkcja, sekstyl, kwadratura, trygon, opozycja), a w pierwszym domu nie ma żadnej planety oraz żadna planeta nie tworzy koniunkcji z Księżycem ani Merkurem, sygnifikatorem usposobienia będzie...

4. Planeta w ścisłym (*partile*) aspekcie do Księżyca lub Merkurego.

Partile to określenie ścisłego aspektu, zwykle rozumianego jako zachodzącego w obrębie tego samego stopnia znaków będących ze sobą w aspekcie (np. planeta w 1°14' Barana jest w sekstyli *partile* z planetą w 1°58' Bliźniąt, ale już nie planetą w 0°59' Bliźniąt).

Jeżeli żadna planeta nie spełnia tych warunków, sygnifikatorem usposobienia będzie...

5. Planeta mająca najwięcej godności w stopniach Księżyca i Merkurego.

Metoda Ptolemeusza została uwzględniona jako ostatnia opcja w poszukiwaniu planety *odpowiedzialnej* za usposobienie. Lilly w omawianym rozdziale „Astrologii chrześcijańskiej” podkreślił, że Merkury daje zachowanie zgodne z naturą planet, z którymi tworzy koniunkcję. Jeśli natomiast Merkury nie przebywa w koniunkcji z żadną z planet, daje zachowanie zgodne z naturą planety, w godności której przebywa, czyli władcy lub almutenu Merkurego. W kontrze do Lilly’ego i pozostałych autorów tego okresu, John Poole poszukiwał swoistego odpowiednika sygnifikatora usposobienia, czyli sygnifikatora cech duszy, zgodnie z tradycją ptolemejską – czyli była nim właśnie planeta mająca najwięcej godności w stopniach zodiakalnych położenia Księżyca i Merkurego w horoskopie urodzeniowym.

W jaki sposób pozostali autorzy tego okresu poszukiwali w horoskopie sygnifikatora usposobienia?

Praktycznie wszyscy (poza wymienionym wyżej J. Poolem) faworyzują w tej roli planety obecne w pierwszym domu. Jeżeli jednak pierwszym dom jest pusty, to sygnifikatorem usposobienia będzie według:

- Johna Gadbury’ego:
 1. Planeta w koniunkcji lub dowolnym aspekcie z Merkurem
 2. Planeta/planety w koniunkcji lub dowolnym aspekcie z Merkurem i Księżycem

John Gadbury, podobnie jak John Poole, nie widział powodów, by szukanym sygnifikatorem nie było któreś z tzw. światła (Słońce lub Księżyc).

² William Lilly, *Christian Astrology*, Londyn 1644, s. 535.

³ John Partridge, op. cit., s. 89-90.

- Johna Partridge'a:
 1. Planeta/planety w złączeniu z Księżycem lub Merkurym
 2. Władca ascendentu

John Partridge podkreślił, że światła nie mogą pełnić funkcji sygnifikatora usposobienia: *Wielcy Kabaliści tej nauki mówią nam, że lepiej jest baczyć na dyspozytorów Świateł niż na same światła (...)*⁴. Partridge uwzględnia także fakt, że analiza niektórych horoskopów może prowadzić do niejasnych wniosków, jeśli wszystkie zasady przez niego podane są w równomierny sposób spełnione przez różne planety. W takiej sytuacji *Władca horoskopu*⁵ *będzie moderatorem i zgodnie z jego naturą, dobrą lub złą, sformułuj osąd. Także jeżeli władca ascendentu przez położenie lub aspekt będzie aplikował do sygnifikatora tej samej natury, skutki będą bardziej pewne.*⁶ Warto dodać, że Partridge kontynuuje koncepcję brania pod uwagę dyspozytora sygnifikatora usposobienia i jako jedyny w swych zaleceniach używa właściwego zaimka osobowego, skłaniającego do równoczesnego brania pod uwagę, czy zarówno sygnifikator i jego władca są beneficjami (*Właściciel horoskopu kierowany jest szlachetną, kurtuazyjną, ludzką naturą*) czy malefikami.⁷

- Henry'ego Coleya:

Władca ascendentu (o ile aspektowany jest przez swojego dyspozytora) lub raczej Władca horoskopu⁸ lub planeta silnie aspektująca Merkurego lub Księżyc⁹

Coley zdaje się nie szeregować swojej metody w punkty według ważności kolejnych reguł, a jedynie dzieli się z czytelnikiem propozycjami, na co warto zwrócić uwagę. Omawiając zawartość pierwszego domu, dodaje, że planeta tam obecna będzie sygnifikatorem zachowania *zwłaszcza* [podkreślenie moje – KR], *jeśli jest władcą ascendentu lub horoskopu, lub ma godność w znaku wstępującym, lub jest w ścisłym*¹⁰ *aspekcie z Księżycem lub Merkurym.*¹¹

⁴ John Partridge, op. cit., s. 95.

⁵ ang. *Lord of the Nativity* - najsilniejsza planeta esencjonalnie i przygodnie. Porównaj: John Partridge, op. cit., s. 83-84.

⁶ John Partridge, op. cit., s. 91.

⁷ John Partridge, op. cit., s. 89.

⁸ ang. *Lord of the Nativity* - najsilniejsza planeta esencjonalnie i przygodnie. Jeśli dwie planety uzyskają taką samą liczbę punktów, Coley zaleca wybrać tę, która *ma więcej godności esencjonalnej w [stopniu] ascendentu, lub raczej przyjaźnie aspektuje go, jego władcę lub któreś ze światel*. Porównaj: Henry Coley, *Clavis Astrologiae Elimata: OR A KEY to the whole ART OF ASTROLOGY*, Londyn 1676, s. 533-534.

⁹ Henry Coley, op. cit., s. 535-536.

¹⁰ ang. *partil aspect*

¹¹ Henry Coley, op. cit., s. 535.

2.2 INTERPRETACJA ZNACZENIA SYGNIFIKATORA USPOSOBIENIA

Nim przejdziemy do szczegółowej interpretacji znaczenia sygnifikatora zachowania, autorzy zalecają wziąć pod uwagę podział na dobroczynne (Wenus, Jowisz) i złoczyńne (Mars, Saturn) planety. Gdy sygnifikatorem zachowania (i jego dyspozytorem, jak wspomniano przy omawianiu metody Partridge'a) jest benefik, właściciel horoskopu ma charakteryzować się *chwalebny i doskonałym zachowaniem*, kiedy zaś malefik – *brutalnym i zdeprawowanym*. Jak dodaje autor: *zgodnie z naturą planet*.¹²

Przy pełnej analizie znaczenia sygnifikatora Lilly zaleca brać pod uwagę:

- godność esencjonalną i przygodną,

Planeta silna poprzez godność esencjonalną to taka, która znajduje się we własnym znaku (domicylu), w znaku swojego wywyższenia itd. Od tego zależy czy wybierzemy pozytywną (w przypadku silnej planety, zwłaszcza esencjonalnie) czy negatywną (gdy planeta będzie słaba) paletę cech przyporządkowaną danej planecie.

- położenie w znaku zodiaku,

Każdy ze znaków zodiaku przyporządkowany ma krótką charakterystykę. Astrologia współczesna skupiła się na tym elemencie, podczas gdy w astrologii tradycyjnej istotniejszą rolę odgrywa planeta.

- koniunkcję z jasnymi gwiazdami stałymi położonymi blisko ekliptyki

Lilly wymienia 15 gwiazd stałych, które jego zdaniem mają wielkie znaczenie w analizie usposobienia właściciela horoskopu. Warto zwrócić uwagę, że w przeciwieństwie do częstej współcześnie praktyki, na zachowanie właściciela horoskopu ma wpływać koniunkcja gwiazdy z sygnifikatorem usposobienia (ewentualnie również władcą ascendentu¹³), nie zaś z jakąkolwiek planetą lub osią.

- aspekty z pozostałymi planetami.

Aspekty modyfikują znaczenie sygnifikatora usposobienia.

2.2.1 Godność esencjonalna i przygodna

Pomimo że pojęcie godności podstawowej (esencjonalnej) i przygodnej było znane i wykorzystywane już we wcześniejszych okresach rozwoju astrologii, w renesansie bardzo popularne stało się arytmetyczne, precyzyjne określanie siły planet. W tym celu posługiwano się specjalnymi tabelami, dzięki którym można było obliczyć siłę planety, co miało pomóc precyzyjnie dopasować interpretację. Poniżej przedstawiam tabelę w oparciu o tę zamieszczoną na stronie 115 „Astrologii Chrześcijańskiej”. Podobne tabele w różnych modyfikacjach (np. z uwzględnieniem radości planet w domach) pojawiały się praktycznie w każdym traktacie tego okresu. W praktyce astrologicznej rzadko dzisiejsi astrologi tradycyjni uciekają się do obliczania godności planet za pomocą tabel. Stanowią one raczej pewną strukturę porządkującą koncepcje godności, zaś w pracy z horoskopem traktuje się ją jako pomoc w samodzielnym ocenieniu siły planety, nie zaś jako substytut samodzielnej analizy horoskopu pod tym kątem.

¹² John Gadbury, *The Doctrine of Nativites and Horary QUESIONS*, Londyn 1658, s. 95.

¹³ Chociaż William Lilly rozpoczął opisywanie gwiazd stałych w kontekście ich koniunkcji jedynie z sygnifikatorem usposobienia, to opis Regulusa wskazuje, że istotne są również koniunkcje gwiazd z władcą ascendentu.

Godności podstawowe		Słabości podstawowe	
w swoim znaku (domicylu) lub recepcja przez domicyla	+5	na wygnaniu	-5
w wywyższeniu lub recepcja przez znaki wywyższenia	+4	w upadku	-4
w swojej troistości	+3	peregrynacja ¹⁴	-5
w swoich termach	+2		
w swoim dekanacie	+1		
 Godności przygodne		 Słabości przygodne	
w X lub I domu	+5	w XII domu	-5
w VII, IV lub XI domu	+4	w VIII lub VI domu	-4
w II lub V domu	+3		
w IX domu	+2		
w III domu	+1		
Ruch prosty ¹⁵	+4	Retrogradacja	-5
Szybki ruch ¹⁶	+2	Powolny ruch	-4
Saturn, Jowisz, Mars poranne	+2	Saturn, Jowisz, Mars wieczorne	-2
Merkury, Wenus wieczorne	+2	Merkury, Wenus poranne	-2
Księżyc rosnący	+2	Księżyc ubywający	-2
Wolność od spalenia i bycia pod promieniami Słońca ¹⁷	+5	Spalenie	-5
Cazimi (w obrębie 17' od Słońca)	+5	Bycie pod promieniami Słońca	-4
<u>Ścisły (partil) aspekt:</u>		<u>Ścisły (partil) aspekt:</u>	
koniunkcja z Jowiszem lub Wenus	+5	koniunkcja z Saturnem lub Marsem	-5
koniunkcja z płn. węzłem księż.	+4	koniunkcja z pld. węzłem księż.	-4
trygon z Jowiszem lub Wenus	+4	opozycja z Saturnem lub Marsem	-4
sekstyl z Jowiszem lub Wenus	+3	kwadratura z Saturnem lub Marsem	-3
		Oblężenie przez Saturna i Marsa	-5
Koniunkcja z Regulusem	+6		
Koniunkcja ze Spiką	+5	Koniunkcja z Algolem	-5

¹⁴ Planeta położona w takim stopniu znaku zodiaku, w którym nie ma żadnej godności podstawowej (przez domicyl, wywyższenie, troistość, termy ani dekanat), np. Saturn w dziesiątym stopniu Barana (zob.: William Lilly, op. cit., s. 112).

¹⁵ Nie dotyczy Słońca i Księżyca, ponieważ światła są zawsze w ruchu prostym.

¹⁶ Wyjątkiem jest Saturn, dla którego szybki ruch (powyżej 5-6 minut kątowych na dzień) jest wbrew jego naturze. Porównaj: John Frawley, *Podręcznik astrologii horarnej*, tłum. Paweł i Lula Męcińscy, Warszawa 2005, s. 70-71 oraz http://www.auxmaillesgodefroy.com/planet_speeds [dostęp 25.07.2015].

¹⁷ ang. *under the Sun's beams* – pod promieniami Słońca, w promieniach Słońca. Dla Williama Lilly'ego to położenie planety od 8°30' do 17° od Słońca (William Lilly, op. cit., s. 113).

Saturn w dobrej kondycji

- William Lilly: „Osoby poważne, cechujące się pewną surowością, roztropne, skłonne do wnikliwych przemyśleń, małowówne, samotnicze, pracowite, cierpliwe; przechowujące bogactwa, oszczędne, pilne dla własnej korzyści, gorliwe”¹⁸
- John Partridge: „poważny, przebiegły¹⁹, pomysłowy²⁰, myślący o rzeczach wielkich i wzniosłych, skryty, samotniczy, pracujący z wielką pilnością i dbałością²¹, zbieracze bogactw, skąpcy (dusigrosze), pilny dla własnego dobra, pełen zazdrości”²²
- John Gadbury: „poważny, rzetelny, poczytalny²³, bardzo rozważny w swoim zachowaniu, zamknięty”²⁴
- John Poole: „człowiek o wielkiej i dogłębnej wiedzy, roztropnych sądach, poważny, lub o silnej reputacji: zamknięty, skryty, samotnik, ukrywający swoje wady i zalety, lubiący sprawiedliwych, dożywający długich lat; cieszą go skarby, spadki i ciężka praca; lubiący rozmawiać o sprawach dawnych i ważnych, wielbiciel architektury. Czasami odrobinę wesoły, niepowściągliwy, smutny, czasem śmiejący się i mówiący do siebie w samotności, odrobinę gnuśny, trochę zazdrosny, i nie zawsze dotrzymujący obietnic.”²⁵

Saturn w złej kondycji

- William Lilly: „Ludzie nędznego charakteru, odpychający, mający niskie mniemanie o sobie, narzekający, niezadowoleni, niedbali²⁶, bojaźliwi, miłośnicy samotności, przygnębieni, zazdrośni²⁷, nieustępliwi, podejrzliwi, obmawiający innych, skłonni do oszczerstw, przesądni, kłamliwi, złośliwi, gruboskórni, toporni”²⁸
- John Gadbury: „zazdrosna, chciwa, bojaźliwa, kłamliwa, fałszywa osoba”²⁹
- John Partridge: „zdeprawowany umysł, myślący o rzeczach przyziemnych, kłótlivy, niedbały, strachliwy, smutny, zazdrosny, uparty, podejrzliwy, oszczerca, przesądny, grubiański; oszukuje tych, którzy mu ufają”³⁰

¹⁸ William Lilly, op. cit., s. 539.

¹⁹ ang. *subtil* – może oznaczać osobę subtelną, delikatną lub przebiegłą, podstępą. Cechę tę przyporządkowano silnemu Saturnowi (Partridge), silnemu Merkuremu (Gadbury, Partridge), Bykowi (Gadbury), Pannie (Gadbury) i gwiazdzie Polluks.

²⁰ ang. *crafty* – może oznaczać zarówno osobę pomysłową i sprytną w pozytywnym znaczeniu, jak i sprytną, przebiegłą w negatywnym. Cechę tę przyporządkowano silnemu Saturnowi (Partridge), Pannie (Gadbury), Wadze (Lilly) i gwiazdzie Polluks.

²¹ ang. *painful* – aktualnie znacznie: *męczący, przykry*; archaicznie: *pracujący z wielką pilnością i dbałością*. Porównaj: <http://www.britannica.com/dictionary/painful> [dostęp 29.07.2015]

²² John Partridge, op. cit., s. 92.

²³ ang. *sober* – trzeźwy; spokojny; umiarkowany w ambicjach lub pragnieniach, nie pod ich wpływem.

²⁴ John Gadbury, op. cit., s. 95.

²⁵ John Poole: *Country Astrology in three books*. Londyn 1650, s. 24.

²⁶ ang. *negligent* – niedbały, nieobowiązkowy.

²⁷ ang. *envious* – zazdrosny, zawistny.

²⁸ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 539.

²⁹ John Gadbury, op. cit., s. 95.

³⁰ John Partridge, op. cit., s. 92.

Jowisz w dobrej kondycji

- William Lilly: „prawi, pobożni, sprawiedliwi, liberalni/hojni, wielkoduszni, Gubernatorzy, osoby znaczące, zajmujące się sprawami wielkiej wagi, poczytalne, poważne ze swego rodzajem umiarkowaniem, rozważne, żyjące w prawy i uczciwy sposób, porządnie”³¹
- John Gadbury: „wielkoduszni, uczciwi i szczerzy w swoich działaniach”³²
- John Partridge: „prawy, pobożny, sprawiedliwy, liberalny/hojny, znany z równości i sprawiedliwości, poważny, porządny; miłujący wszystkich, bez złośliwości i obłudy”³³

Jowisz w złej kondycji

- William Lilly: „Kochający samych siebie, serdeczni, niewinni; deklaruje usposobienie z grubsza tej samej natury jak podane wcześniej, ale bardziej mroczne i niedoskonałe. Umysł pełen lekceważenia i pogardy, pyszny, przesądny, lękliwy, udający, próżna bezpośredniość, niedbałość, rozrzutność.”³⁴
- John Gadbury: „pochlebca, hipokryta, o miernych zdolnościach, sceptyk bądź szyderca”³⁵
- John Partridge: „daje to samo [usposobienie], jak wspomniano, lecz nie jest ono tak wyraźne, wykorzystywane z dumą; przesądni, strachliwość³⁶, udawana i nieszczerza uprzejmość, niedbali, rozrzutni”³⁷

Mars w dobrej kondycji

- William Lilly: „szlachetni³⁸ mężczyźni, śmiali, pełni odwagi, gniewni, zaciekli, gwałtowni, o zręcznych rękach, mówiący otwarcie ze swego rodzaju zuchwałością, nie obawiający się zagrożeń fizycznych, skłonni do rządzenia, samochwały, dążący do zemsty, źle znoszący służbę dla innych, urazy i afronty”³⁹
- John Gadbury: „ostrożny w swoich sprawach, lubi zdobywać zaszczyty i opowiadać o rzeczach niezwykłych”⁴⁰
- John Partridge: „szlachetny, odważny i dzielny, łatwo go urazić i sprowokować do ciosów, bez obawy przed niebezpieczeństwem; żądny władzy i zemsty; i jest on jednym z tych, którzy nie mogą znieść poddaństwa i nieprawości.”⁴¹

³¹ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 540.

³² John Gadbury, op. cit., s. 95.

³³ John Partridge, op. cit., s. 92.

³⁴ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 540.

³⁵ John Gadbury, op. cit., s. 95.

³⁶ ang. *fearfulness* – strachliwość, nieśmiałość.

³⁷ John Partridge, op. cit., s. 93.

³⁸ ang. *generous* – pierwotnie tyczyło się urodzenia: szlachetny; honorowy, hojny.

³⁹ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 540.

⁴⁰ John Gadbury, op. cit., s. 95.

⁴¹ John Partridge, op. cit., s. 93.

Mars w złej kondycji

- William Lilly: „okrutni mężczyźni, awanturnicy i bezwzględni, zawadiaccy i zawzięci, perfidni, bezwstydni, żyjący wystawnie, niesprawiedliwi, skłonni do rozlewu krwi, zuchwale prowokujący lecz bojaźliwi, gdy trzeba działać, złodzieje, wywołujący spory, zamęt i bunt, etc.”⁴²
- John Gadbury: „podżegacz, osoba skłonna do zła, krzywoprzysięstwa i niepokoju”⁴³
- John Partridge: „okrutny, kłótniwy, bezwzględny, nierozważny, pochopny, bezczelny”⁴⁴, chwalipięta, morderca, arogancki, tchórze, rozbójnicy, siewcy niezgody”⁴⁵

Wenus w dobrej kondycji

- William Lilly: „Mężczyźni lub osoby sympatyczne, pogodne, o dobrych manierach, przyzwoicie odziane, dobre, szczodre, litościwe i miłosierne, skłonne do uciech, skłonne do czystości”⁴⁶, do czerpania przyjemności ze sportu i rozrywek, subtelne, eleganckie, poetyckie”⁴⁷
- John Gadbury: „spokojna osoba; ktoś kochający radość, a zarazem bardzo cnotliwa i wierna”⁴⁸
- John Partridge: „wesoly, dowcipkujący, uprzejmy, liberalny/hojny, litościwy”⁴⁹, skłonny do przyjemności, radości i tańca, bystry i elokwentny”⁵⁰

Wenus w złej kondycji:

- William Lilly: „bojaźliwi mężczyźni, oddani kobietom”⁵¹, tchórze, mężczyźni pozbawieni duchowości, próżniacy, wielcy uwodziciele dam i kobiet, pożądlivi, nie szanujący swojej reputacji i miru, zapaleni w kobiece sprawy”⁵², mający złą sławę”⁵³
- John Gadbury: „urodzony ma skłonność do rozwiązłego, marnotrawnego życia”⁵⁴ i kazirodtwa, zwykły kłamca”⁵⁵
- John Partridge: zniewieściały, lękliwy, obłudny, wielcy uwodziciele, popadający w złe towarzystwo, pijak, rozpustnik”⁵⁶, lekceważący imię boga, zazdrosny.”⁵⁷

⁴² William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 540.

⁴³ John Gadbury, op. cit., s. 95.

⁴⁴ ang. *shameless* - bezwstydny, bezczelny, bez skrępowań.

⁴⁵ John Partridge, op. cit., s. 93.

⁴⁶ ang. *given to be cleanly* – może chodzić o czystość moralną i duchową (pierwsze datowane użycie w takim znaczeniu: rok 888) lub uzależnienie od (utrzymywania) czystości (od 1500).

⁴⁷ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 541.

⁴⁸ John Gadbury, op. cit., s. 95.

⁴⁹ ang. *pitiful* – aktualne znaczenie: *budzący litość*; archaiczne: *litościwy, współczujący, miłosierny*. Porównaj: <http://www.britannica.com/dictionary/pitiful> [dostęp 29.07.2015]

⁵⁰ John Partridge, op. cit., s. 94.

⁵¹ ang. *given to women* – oddani kobietom, trudno ocenić czy chodzi o pantoflarzy, czy raczej mężczyzn nadużywających relacji damsko-męskich.

⁵² ang. *zealous in women's matters* – zapalenie, silne zaangażowanie skupione na kobiecych sprawach lub kobiecych ciałach.

Druga wersja interpretacji być może bliższa intencji autora. Porównaj: <http://webstersdictionary1828.com/Dictionary/Matter> [dostęp: 28.07.2015]

⁵³ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 541.

⁵⁴ ang. *is given to riot* – jak podaje Oxford English Dictionary, *riotous living: wanton, loose, or wasteful living*, a zatem właściciel horoskopu popada w rozwiązłe, marnotrawne życie.

⁵⁵ John Gadbury, op. cit., s. 95.

⁵⁶ ang. *whoremonger* – rozpustnik, alfons, prostytutka.

⁵⁷ John Partridge, op. cit., s. 94.

Merkury w dobrej kondycji:

- William Lilly: „ludzie o godnej podziwu błyskotliwej wyobraźni⁵⁸, nadzwyczajnie pilni i zdolni do nauki, przebiegli lub chytry, mądrzy, dobrze przepowiadający przyszłość lub dający dobre rady, robiący wszystkie rzeczy sprawnie i zręcznie”⁵⁹
- John Gadbury: „duże predyspozycje do nauki, bardzo sprytny i bystry w każdym przedsięwzięciu”⁶⁰
- John Partridge: „doskonałe zdolności umysłowe, pilny, predyspozycje do wykształcenia, sprytny, rozważny, ostrożny, robi wszystko w sposób zręczny i stosowny, szybko i z łatwością; poeci, geometrzy, matematycy, uczący się wszystkiego bez nauczyciela, elokwentni, o dobrym zachowaniu”⁶¹

Merkury w złej kondycji:

- William Lilly: „ludzie niestali, złośliwi, gwałtowni, zawistni, perfidni, kłamcy, celowo, jeśli Merkury jest z południowym węzłem księżycowym lub w kwadraturze lub opozycji z Księżycem lub Marsem w znakach powietrznych; podstępni, wymyślający destruktywne spiski i machinacje, haniebny, wtrącający się wszystkim i we wszystko, osły, przygłupki, gadatliwi dziecienniści starcy, jąkający się fircyki⁶², bezużyteczni⁶³, itd.”⁶⁴
- John Gadbury: „ma umysł sprawiający problemy, niekonkretny, pusty⁶⁵, jest żywiołowy, kłamiwy i skłonny do czężej gadaniny, intrygant, wszędobylski”⁶⁶
- John Partridge: „niezdecydowani i zmienni, złośliwy, fałszywi, znakomici kłamcy, kiedy Merkury jest z południowym węzłem księżycowym w godnościach malefików, również oszuści, fałszerze pieniędzy, fałszerze pisma i dokumentów prawnych; czyniący nieszczęście swoimi językami; oszczercy, głupcy, gaduły i oszuści.”⁶⁷

Księżyc w dobrej kondycji:

- John Gadbury: „urodzony o pokojowym, spokojnym usposobieniu, kochający nowiny oraz lubujący się w studiach”^{68/69}
- John Poole: „ograniczony, spokojny, skromny, dobrego serca lub dobrej woli, łatwo znosi wszystkie rzeczy, które mu się czyni”⁷⁰

⁵⁸ ang. *sharp fancies*

⁵⁹ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 541.

⁶⁰ John Gadbury, op. cit., s. 95.

⁶¹ John Partridge, op. cit., s. 94.

⁶² ang. *stammering coxcombs* – jąkający się piękniś, fircyk lub bufon, ktoś próżny, powierzchowny, efekciarski.

⁶³ Ang. *good for nothing* – ktoś bezużyteczny, niepotrzebny, bezwartościowy, nieudolny.

⁶⁴ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 541.

⁶⁵ *frothy* – pusty, próżny, umysł nieosadzony w konkretach.

⁶⁶ John Gadbury, op. cit., s. 95.

⁶⁷ John Partridge, op. cit., s. 95.

⁶⁸ ang. *delighting in studies*

⁶⁹ John Gadbury, op. cit., s. 95.

⁷⁰ John Poole: *Country Astrology in three books*. Londyn 1650, s. 26.

Księżyc w złej kondycji:

- John Gadbury: „tępy⁷¹, nikczemny, skłonność do niedbałości i nieostrożności”⁷²
- John Poole: „niestałość, zachwianie ducha⁷³, lękliwy⁷⁴, marnotrawny, niewierzący.”⁷⁵

2.2.2 Położenie w znaku zodiaku⁷⁶

- Baran:** WL: „skłania właściciela horoskopu do bystrości i pomysłowości”
JG: „czyni urodzonego szybkim i podejrzliwym, pełnym obaw, ale zarazem cholerycznym i zapalczwym”
- Byk:** WL: „pracowity, jako że wół i byk reprezentowane są przez Byka”
JG: „pracowity i pilny, a zarazem bardzo powściągliwy i sprytny, często podstępny”
- Bliznięta:** WL: „reprezentuje kogoś bystrego, podstępnego, a przy tym kochającego sztukę i naukę”
JG: „urodzony jest zdolny, bystry, nieco obłudny; wielki miłośnik sztuki i nauki, wspaniały student”
- Rak:** WL: „sygnifikuje niestałe i zmienne stworzenia, nigdy stałe”
JG: „urodzony jest przedmiotem obaw, osobą bojaźliwą, niestałą i zmienną”
- Lew:** WL: „poważny, poczytalny, rozważny, ostrożny, niezależne od tego, czy jest mężczyzną, czy kobietą, ale jednocześnie nieco okrutny”
JG: „czyni urodzonego majestatycznym, władcym, okrutnym i despotycznym, a zarazem bardzo poważnym i dyskretnym”
- Panna:** WL: „ktoś kochający sztukę i naukę, chciwy, zawistny, okrutny lub mściwy, skory do wojny”
JG: „urodzony jest miłośnikiem sztuki i wszelkiego rodzaju nauk; jest on chytrą, sprytną, przebiegłą i podstępną osobą”
- Waga:** WL: „ktoś niestały, sprytny, osoba gardząca wszelką sztuką, a zarazem zapatrzona w swoje rzeczy”
JG: „urodzony jest sprawiedliwy dla wszystkich i skłonny do wspaniałomyślności; jego zadaniem jest czynienie dobra”
- Skorpion:** WL: „nieroztropny człowiek, zuchwały, ale inteligentny, chciwy i arogancki”
JG: „jest zarówno arogancki i zuchwały; chciwy, grubiański i gorszący człowiek; ale inteligentny”

⁷¹ ang. *sottish* – tępy, bardzo głupi, skłonny do alkoholizmu.

⁷² John Gadbury, op. cit., s. 95.

⁷³ ang. *lightness of spirit* – chwiejność, niestałość ducha; umysł zajęty błahymi rozważaniami.

⁷⁴ ang. *fainthearted* – bojaźliwy, przygnębiony, łatwo popadający w depresję.

⁷⁵ John Poole: *Country Astrology in three books*. Londyn 1650, s. 26.

⁷⁶ Cytaty pochodzą z: William Lilly, op. cit., s. 538 oraz John Gadbury, op. cit., s. 96-97.

- Strzelec:** WL: „pokazuje kogoś męznego i bez strachu”
JG: „jest dzielnego i heroicznego ducha, osoba hojna, o szczytnych ideałach, oraz pozbawiona strachu”
- Koziorożec:** WL: „zwiastuje lubieżną osobę, bardzo skłaniającą się ku sprawom cielesnym, nielojalną⁷⁷ ani wobec żony, ani wobec kochanki”
JG: „urodzony jest niestałej wiary, nigdy niezważający na przyrzeczenia i obietnice; bardzo rozpustna i lubieżna osoba”
- Wodnik:** WL: „wskazuje na osobę bardzo ludzką, przyjazną, mówiącą trzeźwo i rozważnie; nikomu nie zazdrości, stały w swoim własnym wyznaniu religijnym”
JG: „urodzony jest ludzki, uprzejmy i kurtuazyjny; poczytalna, poważna osoba, nienawidząca zazdrości oraz wszystkich niegodnych i krzywdzących myśli i czynów.”
- Ryby:** WL: „oznacza osobę jękającą się, fałszywą, udającą świętą, ale przy tym pełną hipokryzji”
JG: „urodzony jest fałszywy i podstępny, udający religijnego, a przy tym prawdziwy hipokryta”

2.2.3 Koniunkcja z jasnymi gwiazdami stałymi położonymi blisko ekliptyki

Opisy wpływów gwiazd stałych podane przez Williama Lilly’ego w niewielkiej modyfikacji powtarzane są przez Johna Gadbury’ego. Obaj są zdania, że gwiazdy pierwszej i drugiej wielkości położone blisko ekliptyki istotnie wpływają na usposobienie urodzonego.

Należy wspomnieć w tym miejscu, że nie wszystkie opisywane w kontekście koniunkcji z sygnifikatorem usposobienia gwiazdy stałe spełniają wstępny warunek dotyczący wielkości. Mowa tu o Rictus Capricorni (Bos, ρ Capricorni) i gwiazdach należących do gwiazdozbioru Delfina. Mało zasadne wydaje się także uwzględnienie gwiazd pasu Oriona, które oddalone są bardziej od ekliptyki niż zdecydowanie większe gwiazdy zlokalizowane w okolicach ramion Oriona: Betelgeza (α Orionis) i Bellatrix (γ Orionis). Część gwiazd pierwszej i drugiej wielkości położonych bardzo blisko ekliptyki nie zostało w ogóle wspomnianych przez XVII-wiecznych autorów.

W nawiasach podano współczesne nazwy gwiazd oraz przyporządkowane im oznaczenia Bayera.

1. Głowa Meduzy (Algol; β Persei)

Położenie 1950: 25°28' Byka

Położenie 2000: 26°10' Byka

WL: „urodzony będzie zawzięty i gwałtowny poprzez co sprowadzi na siebie nagłą śmierć lub będzie jej przyczyną dla innych.”⁷⁸

⁷⁷ ang. *inconstant* – nielojalny, niestały w uczuciach.

⁷⁸ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 536.

2. Plejady (gromada otwarta w gwiazdozbiorze Byka, najjaśniejszą gwiazdą jest: **Alkione; η Tauri**)⁷⁹

Położenie 1950: 28°43' Byka (Elektra) - 29°18' Byka (Alkione)

Położenie 2000: 29°25' Byka (Elektra) - 0°00' Bliźniąt (Alkione)

WL: „skłania urodzonego do bycia nieopanowanym⁸⁰, żądnym⁸¹, burzliwym.”⁸²

3. Oko Byka (Aldebaran; α Tauri)

Położenie 1950: 9°05' Bliźniąt

Położenie 2000: 9°47' Bliźniąt

WL: „gwałtowny, odważny, interesuje się sprawami związanymi z wojskowością, niespokojny, buntowniczy; ale Księżyc w koniunkcji z nim oznacza dobrego człowieka, zwłaszcza w pierwszym domu⁸³; ale jeśli władca ascendentu będzie z Księżycem w koniunkcji z tą gwiazdą stałą, okazuje się mordercą; tym bardziej prawdopodobne, jeżeli jest on planetą męską, a Słońce niefortunne: Zwykle Saturn z Okiem Byka, daje wielkie utrapienia oraz pokazuje dziwny i niegodziwy umysł.”⁸⁴

JG: „właściciel horoskopu będzie gwałtowny i skłonny do wojowniczych działań, niespokojny, buntowniczy, a jeżeli władca ascendentu i Księżyc będą w koniunkcji z tą gwiazdą, często urodzony okazuje się mordercą.”

4. Mała Koza (Kapella; α Aurigae)

Położenie 1950: 21°10' Bliźniąt

Położenie 2000: 21°51' Bliźniąt

WL: „rodzi w umysłach ludzi ciekawość, razem z dużą czujnością i strachliwością; tacy, którzy chcieliby wszystko wiedzieć, mający ciągotę na nowinki.”⁸⁵

5. Pas Oriona (Mintaka; δ Orionis) (Alnilam; ε Orionis) (Alnitak; ζ Orionis)⁸⁶

Położenie 1950: 21°40' Bliźniąt (Mintaka) - 23°59' Bliźniąt (Alnitak)

Położenie 2000: 22°24' Bliźniąt (Mintaka) - 24°41' Bliźniąt (Alnitak)

WL: „wyostrza inteligencję i pamięć oraz czyni ludzi pracowitymi.”⁸⁷

⁷⁹ William Lilly zlokalizował Plejady w 24° Byka, czyli prawdopodobnie miał na myśli gwiazdę Alkione.

⁸⁰ ang. *wanton* – nieopanowany, bezmyślny, rozwiązły, lubieżny.

⁸¹ ang. *ambitious* – ambitny, żądny.

⁸² William Lilly, op. cit., s. 536.

⁸³ ang. *in the ascendant* – w pierwszym domu lub na ascendencie.

⁸⁴ William Lilly, op. cit., s. 536-537.

⁸⁵ William Lilly, op. cit., s. 537.

⁸⁶ William Lilly zlokalizował Pas Oriona w 17°20' Bliźniąt, co można utożsamiać z gwiazdą stałą Mintaka.

⁸⁷ William Lilly, op. cit., s. 537.

6. Mały Pies (Procjon; α Canis Minoris)

Położenie 1950: 25°10' Raka

Położenie 2000: 25°47' Raka

WL: „kreuje drażliwego, bezczelnego⁸⁸ człowieka, skłonного do złości, dumnego, niedbałego, gwałtownego, niezrównoważonego⁸⁹.”⁹⁰

7. Herkules (Polluks; β Geminorum)

Położenie 1950: 22°35' Raka

Położenie 2000: 23°13' Raka

WL: „daje przebiegłość i zręczność, odwagę i waleczność, śmiałość w połączeniu z okrucieństwem i brawurą.”⁹¹

8. Serce Lwa (Regulus; α Leonis)

Położenie 1950: 29°08' Lwa

Położenie 2000: 29°50' Lwa

WL: „jak powiedziałem o innych gwiazdach stałych, kiedy sygnifikator usposobienia lub władca ascendentu jest w koniunkcji z nimi lub którąś z nich, tako rzeke: jeżeli któryś z nich jest w koniunkcji z⁹² Sercem Lwa, wskazuje, że właściciel horoskopu jest wielkoduszny, hojny i uprzejmy, chce rządzić lub ma ambicję, by mieć władzę nad innymi.”⁹³

9. Serce Skorpiona (Antares; α Scorpii)

Położenie 1950: 9°04' Strzelca

Położenie 2000: 9°46' Strzelca

WL: „pochopna, zachłanna i uparta (nieustępliwa) osoba, destruktywna dla samej siebie przez swój upór.”⁹⁴

⁸⁸ ang. *saucy* – bezczelny, rażąco lekceważący, traktujący przełożonych z pogardą.

⁸⁹ ang. *giddy* – niezrównoważony, bezmyślny, dziki, niestały, zmienny.

⁹⁰ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 537.

⁹¹ William Lilly, op. cit., s. 537.

⁹² ang. *is corporally with* – dosłownie: „jest cieleśnie z”.

⁹³ William Lilly, op. cit., s. 537.

⁹⁴ William Lilly, op. cit., s. 537.

10. Spika (α Virginis)

Położenie 1950: 23°08' Wagi

Położenie 2000: 23°50' Wagi

WL: „oznacza osobę o miłym usposobieniu, pilną w sztuce i nauce, pomysłową i wynalazczą, jeśli z Merkurem; jeśli jest tam Saturn, oznacza to osobę podejrzliwą i surową, o ostrym języku, gwałtowną w sporach; jeśli Mars jest przy Spice, oznacza to osobę nieugiętą i chłodną.”⁹⁵

11. Lutnia (Wega; α Lyrae)

Położenie 1950: 14°36' Koziorożca

Położenie 2000: 15°19' Koziorożca

WL: „skłania do powagi i trzeźwości, lecz są to tylko zewnętrzne pozory, gdyż zwykle osoba jest pożądliva.”⁹⁶

12. Orzeł (Altair; α Aquilae)

Położenie 1950: 1°04' Wodnika

Położenie 2000: 1°47' Wodnika

WL: „osoba śmiała, dzielna i pewna siebie, nie poddająca się, winna rozlewu krwi, o nieutemperowanym zachowaniu etc.”⁹⁷

13. Rictus Capricorni (Bos, ρ Capricorni)

Położenie 1950: 4°28' Wodnika

Położenie 2000: 5°10' Wodnika

WL: „jeżeli będzie tam Merkury, wskazuje na dużą siłę umysłu lub kogoś o przenikliwym rozumieniu.”⁹⁸

14. Gwiazdozbiór Delfina (Sualocin; α Delphini) (Rotanev; β Delphini) (Deneb Dulfim; ϵ Delphini)⁹⁹

Położenie 2000: 14°04' Wodnika (Deneb Dulfim) - 17°23' Wodnika (Sualocin)

⁹⁵ William Lilly, op. cit., s. 537.

⁹⁶ William Lilly, op. cit., s. 537.

⁹⁷ William Lilly, op. cit., s. 537.

⁹⁸ William Lilly, op. cit., s. 537.

⁹⁹ William Lilly podaje, że gwiazdozbiór Delfina działa od 9 do 15 stopnia Wodnika. Za Sualocinem (gwiazda trzeciej wielkości) położone są gamma (γ) Delphini i delta (δ) Delphini (w 2000 roku: 19°22' Wodnika), są to jednak gwiazdy czwartej i piątej wielkości.

WL: „zapowiada kogoś o niewyróżniającym się wyglądzie ¹⁰⁰, ale pogodnego, uwielbiającego sokolnictwo¹⁰¹, polowania i inne przyjemne sporty, lecz o podwójnych intencjach, lub w prostych słowach: kogoś kto mówi jedno, a zamierza drugie, lub działa obłudnie ze swoimi najlepszymi przyjaciółmi¹⁰².”¹⁰³

15. Ogon Łabędzia (Deneb Adige; α Cygani)

Położenie 1950: 4°46' Ryb

Położenie 2000: 5°20' Ryb

WL: „czyni człowieka pomysłowym i zdolnym do wszelkiej nauki lub wiedzy, itd.” ¹⁰⁴

2.2.4 Aspekty z pozostałymi planetami

Znaczenie sygnifikatora usposobienia może być zmodyfikowane przez jego aspekty z pozostałymi planetami. Sposób w jaki realizuje się aspekt Księżyca do sygnifikatora zależy od fazy Księżyca, tj. jego położenia względem Słońca:

- Księżyc przybywający – WL: *wskazuje, że skłonności właściciela horoskopu się manifestują lub sprawia, że właściciel horoskopu szybciej je odkrywa* ¹⁰⁵
- Księżyc w koniunkcji ze Słońcem; zarówno spalony i pod promieniami Słońca: *skłonności nie są tak oczywiste* ^{106, 107}

Księżyc w największej północnej lub południowej szerokości, a zatem w kwadraturze z osią węzłów księżycowych – *różnorodność zachowań*.¹⁰⁸

Sposób przejawiania się aspektu Słońca z sygnifikatorem zależy od siły Słońca w horoskopie. Gdy jest ono silne, *powoduje pewną powagę zachowań, zmieszaną z dozą przyjemnego charakteru lub przyzwoitością*.¹⁰⁹ Gdy Słońce aspektujące sygnifikator jest słabe, *skłonności są mniej eleganckie. Ujawniają się, ale słabo, bez wdzięku i zachwytu*.¹¹⁰

Lilly przytacza kilka przykładów, jak należy rozumieć modyfikację znaczenia sygnifikatora usposobienia pod wpływem aspektów od innych planet. Zawsze należy wziąć pod uwagę kondycję planety aspektującej.

¹⁰⁰ ang. *of simple looks* – o niewyróżniającym się, zwykłym wyglądzie.

¹⁰¹ ang. *hawking* – sokolnictwo; gałąź łowiectwa charakteryzująca się polowaniem przy użyciu ptaków drapieżnych, tu przede wszystkim jastrzębi.

¹⁰² ang. *dissembles with his best friends* – działa obłudnie, jest hipokrytą w porozumieniu ze swoimi przyjaciółmi.

¹⁰³ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 538.

¹⁰⁴ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 538.

¹⁰⁵ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 542.

¹⁰⁶ ang. *manifest* – oczywiste, rzucające się w oczy.

¹⁰⁷ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 542.

¹⁰⁸ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 542.

¹⁰⁹ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 542.

¹¹⁰ William Lilly: *Christian Astrology*. Londyn 1644, s. 542.

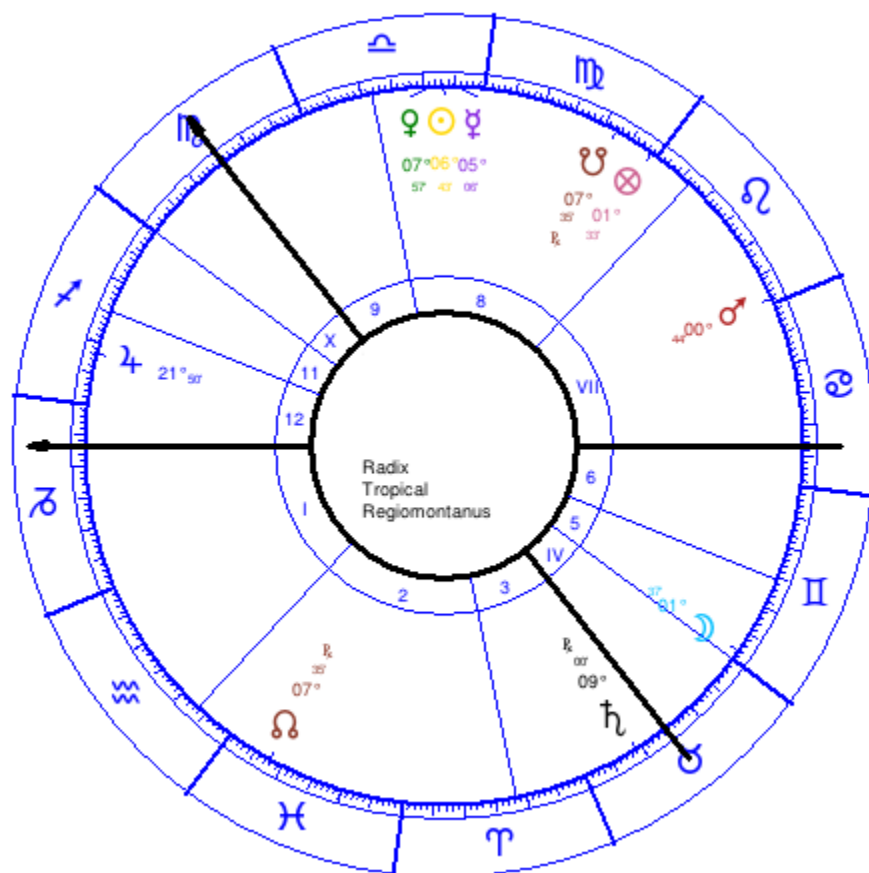
3. ZASTOSOWANIE PRAKTYCZNE

3.1 HOROSKOPY HISTORYCZNE

Poniżej zaprezentowane zostały przykładowe analizy sygnifikatora usposobienia. Z zachowanych do dzisiaj interpretacji horoskopów urodzeniowych wynika, że sygnifikator usposobienia był dla XVII-wiecznych astrologów tylko (i aż) składową, obok obliczonego temperamentu i innych elementów horoskopu (m.in. religijności i wykształcenia właściciela horoskopu), metody określania charakteru, usposobienia i zachowania się w społeczeństwie właściciela horoskopu.

3.1.1 William Lilly

Na zakończenie książki III „Astrologii chrześcijańskiej” Lilly opisuje przykładowy horoskop urodzeniowy mężczyzny, który urodził się we wrześniu 1616 roku. Na stronach 745-747 szczegółowo przygląda się usposobieniu i zachowaniu właściciela horoskopu.

Interpretowany horoskop urodzeniowy obliczony przez program Morinus.

Nie mając żadnej planety obecnej w pierwszym domu, musimy wyprowadzić sygnifikację skłonności z Merkurego, Słońca, Wenus, Księżycy i Saturna, przy czym te o naturze Saturna będą w trakcie jego życia najbardziej trwałe, zaś te wywnioskowane z pozostałych czterech planet nie tak stałe. Jak zaobserwowałem w trakcie mojej dotychczasowej praktyki – znak wschodzący, jego władca, oraz aspekty planet do niego, daje wgląd w¹¹¹ taką kondycję, cechy i skłonności, jakie trudno mi zaobserwować [w faktycznym zachowaniu właściciela horoskopu]. Nigdy jednak nie opuszczą właściciela horoskopu całkowicie, ale to prawda: są one bardziej lub mniej obecne w tym czy innym czasie, zgodnie z dyrekcjami innych planet zbieżnymi z dowolnymi, w które zaangażowany jest władca ascendentu.

Nasz urodzony zdecydowanie jest melancholijną osobą (per se) poważną, surową, silnych postanowień, samotniczą, pracowitą, małomówną, ani trochę nierozgadaną itd. Kwadratura Marsa do Saturna skłania go do bycia upartym i trochę nieustępliwym, z domieszką pozostającej w nim złośliwości, bo oba malefiki są stałe¹¹² itd. To są naturalne cechy należące do Saturna, tak położonego i aspektowanego. Poza tym, pewne żeńskie przywary są w nim w naturalny sposób zaszczepione, czym Saturn w Byku – domu Wenus – obdarza go w najgorszym znaczeniu, bo chociaż występuje recepcja pomiędzy Wenus i Saturnem, to nie ma tam aspektu¹¹³, a ta złoczysta kwadratura Marsa do Saturna jest z 7 domu, naturalnego domu kobiet, miłości itd. I z pewnością te zdeprawowane skłonności zdominowałyby, i nader przeważały nawet do wielkiego upadku właściciela horoskopu, jeśli Merkury i Księżyc nie byłyby w powietrznych i ludzkich znakach oraz w trygonie, dzięki czemu właściciel horoskopu jest powstrzymany od [ich] publicznego ujawnienia przez ogłade¹¹⁴ i edukację lub przejawianie przyrodzonych i tajemnych cech saturnowych¹¹⁵. W młodości, dopóki Saturn nie ukończy swojego pierwszego cyklu, będzie bardziej uległy, bardziej oddany swoim uciechom, schludniej i czysto odziany, [skłonny] oporządzać i stroić się, być zatroskanym o wystarczający majątek, być pełnym wdzięku, uroczym, majestatycznym w swoim zachowaniu. Te ostatnie wymienione cechy są natury Wenus, a ta jest Władczynią Horoskopu¹¹⁶.

Trygon Merkurego z Księżycem zachęca go do studiowania i nauki, do podróży i zobaczenia wielu krajów, więc podsumowując: na podstawie konfiguracji nieba wiele przemawia za tym¹¹⁷, że jego usposobienie jest wystarczająco chwalebne, zdominowane później przez surowe i poważne zachowanie, w pewnych okresach pomiędzy radosnym a melancholijnym, kiedy indziej całkowicie pogrążone w smutku, i ponownie przygodnie i na krótki czas przyjemnie radosne. W trakcie dyrekcji Księżycy do Saturna, jego aspektu, term, odkryje w sobie większą lub mniejszą skłonność do chciwości, samotnictwa, uporu, i tego, co w potocznym języku nazywamy pośepnością¹¹⁸, ale kiedy Księżyc przez dyrekcje dochodzi do ciała, aspektu lub term Wenus, lub któryś z jej domów będzie na ascendencie rocznej profekcji lub solariusza, właściciel horoskopu odkryje w sobie skłonność do

¹¹¹ ang. *decipher* – rozszyfrować, rozwikłać.

¹¹² Oba malefiki (Mars i Saturn) położone są w znakach stałych.

¹¹³ Zgodnie z astrologią tradycyjną, by faktycznie zachodziła wzmacniająca planety recepcja, poza przebywaniem dwóch planet we wzajemnych godnościach, niezbędny jest między nimi aspekt.

¹¹⁴ ang. *urbanity* – ogłada, właściwe maniery nabywane w trakcie obcowania z dobrze wychowanymi ludźmi.

¹¹⁵ ang. *or is making use of the native and occult Saturnine conditions* – robi użytek z wrodzonych i tajemnych lub nadprzyrodzonych cech przyporządkowanych Saturnowi.

¹¹⁶ Na stronach 744-745 Lilly oblicza moc każdej z planet omawianego horoskopu. Dla Wenus uwzględnił: bycie w swoim własnym domicylu (+5), termach (+2), ruchu prostym (+4), wieczornym położeniu (+2), ruch prosty (+2), casimi (+5), co daje łącznie 20 punktów. Przebywanie w domu VIII ujmuje jej 4 punkty. Wenus zebrała największą liczbę godności spośród wszystkich planet w tym horoskopie.

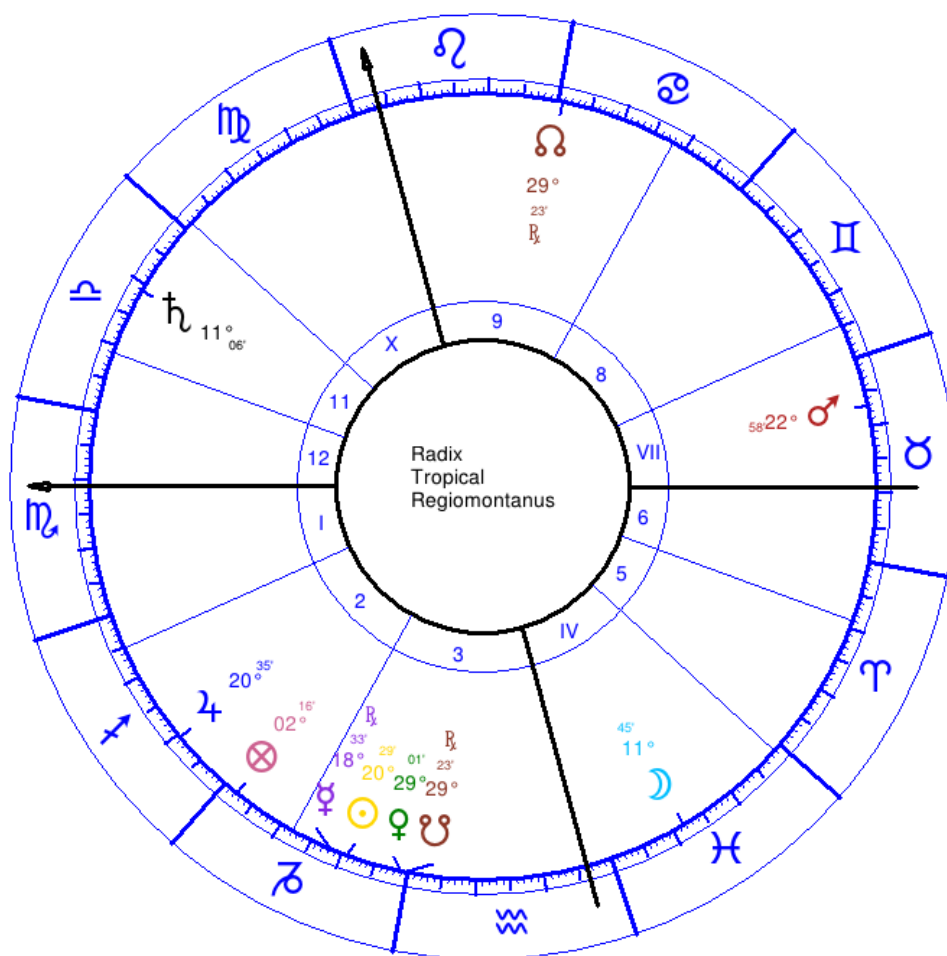
¹¹⁷ ang. *so that in conclusion, thus much is derived from the posture of heaven*

¹¹⁸ ang. *what in the vulgar English we call doggednesse* – pośepność, ponurość; współcześnie: upartość.

swawoli¹¹⁹, gotowość do oddania się talentowi¹²⁰, następnie oddania się bezceremonialnie uciechom i rozrywkom¹²¹.

3.1.2 John Gadbury

John Gadbury zwięźcił swój traktat o astrologii urodzeniowej pełną analizą kolejnych domów horoskopowych. Na 257 stronie znajduje się tok myślenia, towarzyszący analizie sygnifikatora usposobienia.

Interpretowany horoskop urodzeniowy obliczony przez program Morinus.

¹¹⁹ ang. *shall find himself prone to wantonness* – powinien odkryć w sobie, że ma skłonność do oddawania się swawom i rozkoszom zmysłowym.

¹²⁰ ang. *prompt to indulge the Genius* – można interpretować jako dawanie upustu swoim skłonnościom artystycznym.

¹²¹ ang. *given then more familiarly to his delights and sports*

W trzeciej kolejności do zbadania są skłonności lub usposobienie. Jako że nie ma żadnej planety w pierwszym domu, musimy baczyć na władcę ascendentu, Merkurego i Słońce (ponieważ jest ono w koniunkcji z Merkurem) tak samo, jak zostało wyłożone w rozdz. 12, sekcji 6., aforyzmie 3. Zgodnie z ich samodzielnymi i zmieszanyymi znaczeniami, urodzony powinien mieć skłonność do szorstkiego, niemiłego zachowania oraz pochopnego podejmowania decyzji; zbyt otwarcie ogłasza swoje decyzje, zbyt szybki i nieobliczalny w postanowieniach; często wyrządza sobie znaczne szkody przez nagłe, nieprzemyślane działania; śmiało realizuje swoje przedsięwzięcia; uważa na urazy, ale jest bardzo skłonny do zemsty za nie; jest zaufanym przyjacielem, ale i zaprzysięgłym wrogiem, gdy ma do tego sposobność (niewątpliwie, kto nie byłby, mając Marsa Dominus Ascendentis a Saturna Almutenem horoskopu?).

Z pewnością, gdyby nie Księżyc w trygonie do ascendentu oraz pomiędzy sekstylami od Słońca, Merkurego i Marsa, a Mars w trygonie i przyjęty przez Wenus¹²², oraz Głowa Smoka w domicylu Księżycy i wywyższeniu Jowisza w dziewiątym domu, skłonności i zachowania właściciela horoskopu byłyby szczególnie złe, lecz relacje poświadczają, że siła wykształcenia i moralnej uczciwości przeważa nad gwałtownością jego naturalnego usposobienia. Skłaniają go także do towarzystwa innych oraz sprawiają, że czerpie z niego przyjemność.¹²³

3.2 HOROSKOPY WSPÓŁCZESNE

Karol Wojtyła

Jako że w I domu nie ma żadnej planety¹²⁴, nie ulega wątpliwości, że sygnifikatorem usposobienia jest Wenus, ponieważ tworzy ona koniunkcję z Merkurem i jest władcą ascendentu. Czy jest planetą silną i dobrze położoną, co implikowałoby pozytywne cechy przyporządkowane tej planecie?

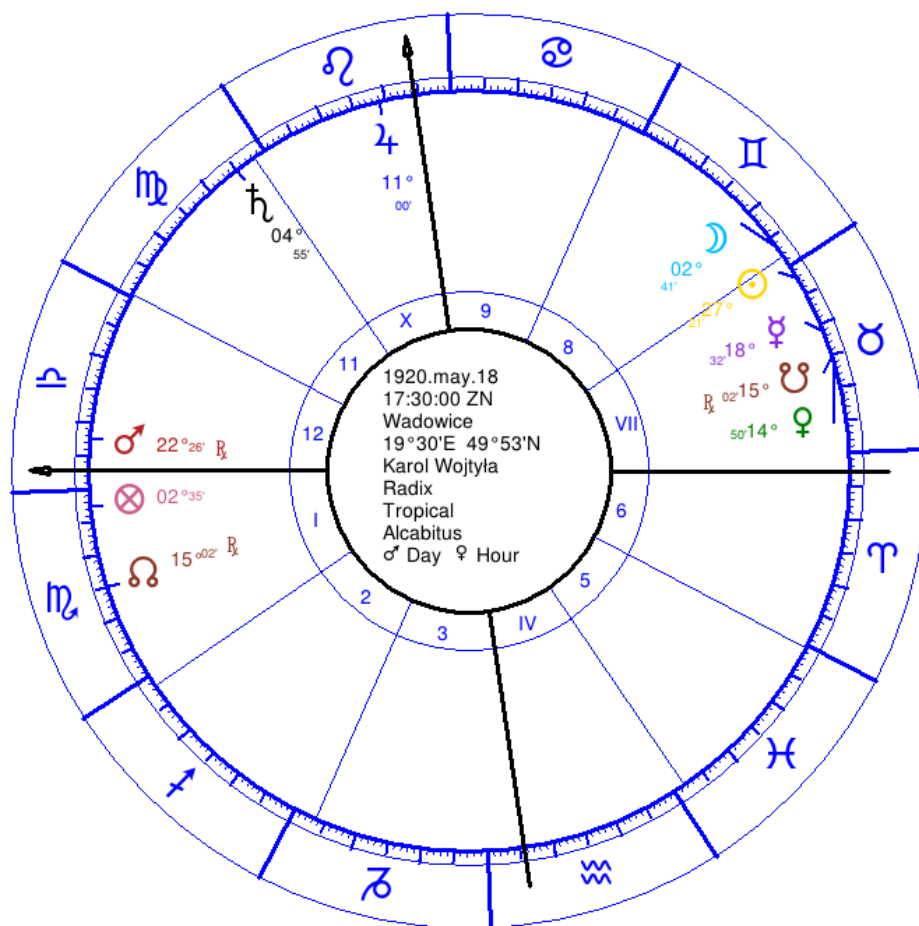
Godności podstawowe, czyli esencjonalne, zależą od jej położenia na tle znaków zodiaku. Wenus znajduje się w swoim domicylu (+5 punktów) i troistości (+3 punkty), co oznacza, że ma dużo godności podstawowej.

Godność przygodna, czyli akcydentalna, zależy od większej liczby czynników. Wenus znajduje się w siódmym domu (+4 punkty), porusza się szybkim (ok. 1°14' na dzień, +2 punkty) ruchem prostym (+4 punkty). Jest jednak w pozycji porannej względem Słońca (-2 punkty) i znajduje się w promieniach Słońca (-4 punkty). Mimo że koniunkcja z południowym węzłem księżycowym wydaje się stosunkowo ścisła, nie spełnia ona warunku aspektu *partile*, dlatego nie uwzględniłem jej w obliczeniach. Po zsumowaniu powyższych obliczeń, wychodzi +4 punkty, czyli planeta jest nie najgorzej położona.

¹²² Zachodzi między tymi planetami recepcja. Wenus w swoim domicylu przyjmuje Marsa, a Mars w znaku swojego wywyższenia przyjmuje Wenus.

¹²³ John Gadbury, *The Doctrine of Nativites and Horary QUESTions*, Londyn 1658, s. 257.

¹²⁴ Mars, w zależności od przyjętej godziny urodzenia, może zgodnie z regułą pięciu stopni należeć do pierwszego domu. Niemniej, nie tworzy on jednak żadnego aspektu z Merkurem ani Księżycem, nie włada nimi ani ascendentem i nie jest Władcą Horoskopu, dlatego jego udział w sygnifikowaniu usposobienia jest ograniczony.

Horoskop urodzeniowy Karola Wojtyły. Źródło danych: Baza horoskopów PTA.

Wenus, jak określiłby to William Lilly, daje *osoby sympatyczne, pogodne, o dobrych manierach, przyzwoicie odziane, dobre, szczodre, litościwe*¹²⁵, co dobrze koresponduje ze wspomnieniami, które pozostawił po sobie Karol Wojtyła.

[Już] w latach gimnazjalnych zrodziło się w nim zamiłowanie do teatru i poezji, które rozwijał przez działalność w grupie teatralnej istniejącej przy wydziale filologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, na które zapisał się w roku akademickim 1938.¹²⁶

Wenus, jako planeta kojarzona ze sztuką, będąc sygnifikatorem usposobienia, sprawia zdaniem Lilly'ego, że właściciele horoskopów interesują się poezją. Faktycznie, poza czynnym braniem udziału w szkolnych przedstawieniach, a następnie inscenizacjach Konfraterni Teatralnej prowadzonej przez Tadeusza

¹²⁵ Patrz: Jakub Ruszkowski, *Sygnifikator usposobienia. Analiza technik angielskich astrologów okresu renesansu i ich praktyczne zastosowanie*, s. 10.

¹²⁶ Katolicka Agencja Informacyjna, *Charakterystyka Karola Wojtyły wygłoszona przed beatyfikacją*, 1.05.2011, <http://papiez.wiara.pl/doc/849431.Charakterystyka-Karola-Wojtyly-wygloszona-przed-beatyfikacja> [dostęp 2.08.2015]

Kudlińskiego i Teatru Rapsodycznego, Wojtyła pisał też wiersze. Wiosną 1939 roku powstał jego pierwszy tomik poezji.¹²⁷

Poza sztuką, ta sama planeta według Lilly'ego może dawać sportową pasję. Tak też się stało. W dzieciństwie chętnie grywał w piłkę nożną, należał zarówno do drużyny szkolnej i zespołu ministrantów. W późniejszych latach był zagorzałym kibicem piłki nożnej, a gdy został papieżem – z przyjemnością na audyencjach przyjmował znanych piłkarzy i swoich faworytów z młodości – krakowską drużynę Pasów. Realizował się także w innych dyscyplinach sportowych.¹²⁸

Wenus położona jest w Byku, a zatem wskazuje zdaniem XVII-wiecznych angielskich astrologów na osobę bardziej pracowitą, niż gdyby planeta ta była w którymś z pozostałych znaków zodiaku. Nie tworzy ona koniunkcji z żadną z gwiazd stałych opisywanych w kontekście sygnifikatora usposobienia przez Williama Lilly'ego ani Johna Gadbury'ego. Pozostaje natomiast w trygonie z Jowiszem, dlatego należy nieznacznie zmodyfikować znaczenie Wenus. Z pewnością aspekt taki w pewien sposób niweluje podkreślenie istotności życia seksualnego, które mogłoby być narzucone przez Wenus, a wnosi nakierowanie na kulturę religijną.

4. PODSUMOWANIE I Dyskusja

Astrologia tradycyjna oferuje swoim adeptom wiele narzędzi służących do poznania charakteru, usposobienia i społecznych postaw właściciela analizowanego horoskopu. Metodologia pracy z horoskopem zmieniała się na przestrzeni wieków. Angielscy astrologi żyjący w XVII stuleciu odeszli od powszechnego w średniowieczu przekonania o nadrzędnej roli Merkurego, Księżycy i ich almutenu w interpretacji horoskopu pod kątem omawianym w niniejszym artykule. Rezygnację z niektórych rozwiązań proponowanych przez astrologów średniowiecznych i hellenistycznych rekompensowano włączaniem nowych technik, np. obliczania temperamentu i wyciągania wniosków w oparciu o to.

W dzisiejszych czasach często podnosi się temat syntezy astrologii tradycyjnej ze współczesną astrologią humanistyczną. Czy techniki astrologii tradycyjnej są zawodne lub analizy przeprowadzone w oparciu o nie są błędne? Co tak właściwie oferuje astrologia humanistyczna?

Zapoznanie się z pochodzącymi z XVII wieku interpretacjami przyporządkowanymi do planet i znaków zodiaku nie zostawia wątpliwości, że często wymagają one rewizji i zbliżenia do realiów dzisiejszego świata, współczesnej obyczajowości. Dalszych badań wymaga także weryfikacja skuteczności metodologii wyznaczania sygnifikatora usposobienia. Analizy horoskopów z XVII wieku ukazują, że proces interpretacji horoskopu nie był czysto mechaniczny, a uwzględniano w nim wszystkie potencjalne sygnifikatory usposobienia i określano, który z nich będzie miał największy udział w kreacji zachowania właściciela horoskopu. Dodatkowo, analiza usposobienia nie odbywała się w oderwaniu od takich dziedzin życia jak edukacja i życie duchowe.

¹²⁷ Janusz R. Kowalczyk, *Karol Wojtyła*, 19.05.2015, <http://culture.pl/pl/tworca/karol-wojtyla> [dostęp 2.08.2015]

¹²⁸ Tomasz Gawędzki, *Sportowe pasje Jana Pawła II*, 28.04.2011, <http://eurosport.onet.pl/sportowe-pasje-jana-pawla-ii/jlkxz> [dostęp 2.08.2015]

Astrologia humanistyczna przeniosła nacisk z planet na znaki zodiaku. Zamiast szukać ograniczonej liczby planet odpowiedzialnych za usposobienie właściciela horoskopu, brane jest pod uwagę zajęcie znaków zodiaku przez tzw. planety osobiste (Słońce, Księżyc, Merkury, Wenus, Mars) oraz ascendent i na tej podstawie budowana jest charakterystyka danej osoby. Zdecydowanie większa waga niż w astrologii tradycyjnej przywiązywana jest do aspektów między planetami. Istotne okazują się aspekty do wszystkich planet osobistych i społecznościowych (Jowisz i Saturn). Taki sposób analizy horoskopu z jednej strony, przynajmniej teoretycznie, pozwala na bardziej wnikliwą interpretację, z drugiej – może prowadzić do sprzecznych lub niejasnych wniosków. Brak tutaj jasnych kryteriów określających, które konfiguracje astrologiczne są bardziej, a które mniej istotne.